ages penitētiā. n̄ ista iā ca
ritur⁹. n̄ p̄piturus in illa vita.
Bonū est adherere ꝛ tercium. q̄
vtrisq; spiritalibus notus ē: co
vulig: quo de presenti ē. Timet
eū q̄ nouerit spūale cibū. ne
qui forte fraudent̄ eo: cibo siq̄
de forti egent q̄ manū mise
runt ad forcia. Pauāt de pa
leis egypti q̄ deseruiūt in op̄i
bus luti ꝛ lateris. nob̄ forcio:
cibus ē necessarius: qui no
bis grādis restat via. vt ā
bulem⁹ in fortitudine cibi il
lius. Ipse ē panis angelo:
panis viuus⁹. panis cottidi
anus. Hic est de quo nobis
p̄missū est. qa centupl' acci
pietis in hoc seculo. Sic. n.
mercenarijs ꝛ cottidianis
cibus dat̄ in ope. ꝛ merces
seruat̄ in fine. sic dn̄s in
vita etna reddet p̄miū. ꝛ i
teri centupl' repromittit ꝛ
exolet. Eo g̃ mīr sitimet
ne p̄dat hāc graciā: q̄ iā ɔse
cutus ē eam. Hec ē merce
ta tercia. q̄ sub disiūctione
signāter posuit. eo q̄ n̄ om
niū sit. q̄a n̄ omnibus centu
pl' repromissū. s; solis qui

Timore so lus spi ritua libus no tum

Centu plū acci pimus in hoc seclo

oīa reliquerūt. De mutacione
aque in vinum — Sex hidriis; Non autem inuenitur inter opera Bernardi nec adeo sapit stylum eius hic sermo
Erant ibi posite lapidee
ydrie. secundū purifica
cionē iudeo:. Intelligamus
has sex ydrias positas eē
sex obseruācias seruis dei
positas. i q̄bus cauſq; verum
dei purificari debeant. Sūt
aūt iste psalmodia silenciū.
vigilie ieiuniū. opus manu
n̄ carnis mūdicia. In ydria
silencij purificamur a peccatis. q̄
verbositate contrayrim⁹. Cuius
vicij octo sūt species. Est. n.
vbū stultū vanū. mēdax o
ciosū. dolosū maledicū. ꝛ i
pudicū excusatoriū. Que
nimirr p̄ctis de loquacita
te nascunt̄. ꝛ silencij censu
rā aut cunct̄ tūditus: aut
certe ne mult̄ noceat ēpri
mit̄. In psalmodia fit du
plex ɔfessio. vbi ꝛ p̄cta
de culpis ɔpungit̄. ꝛ deo lau
des sup iudicia iusticie di
cuntur. In hac g̃ ydria mūdē
q̄sq; qui scilicz recte ɔfite
tur. purificat ab immū
do spū blasphemie: cui
an̄ ɔsulioz subiacebat. Dū

fi

per

cũ ſe ipſum laudaret et deũ ac
cuſaret. quod aliud quã blaſphe
mus erat. An nõ ſunt blaſphe
mi. qui dicunt. nõ eſt equa via
dñi. Unũ et ille ſtultus blaſ
phemus. qui dicit in corde
ſuo nõ eſt deus. Iam uero cõuerſus
et cõfeſſus. canticis quidem diuinus
inſtructus. correcta vita cor
rigit et verba. ſeque ipſum accu
ſans mala ſua ſibi reputat.
deũ autem laudans. bonũ quod
in ſe videt. nõ ſibi ſed illi reputat.
et hoc totũ agitur in pſal
modia. Per pſalmodiã acci
pe quicquid deo pſallitur cũ mentis
melodia. ſiue ſint pſalmi. ſi
ue ymni. ſeu etiã quecumque
3a cantica. Terciã porciã poſui
ſuperius vigilias. has ſem
per debet comitari oratiõnũ in
ſtancia. Unde et dñs in euan
gelio legitur in oratiõne pernoctaſ
ſe. et diſcipulos ſuos exhortãs
vtrumque ſimul coniunxit dicens.
Vigilate et orate vt nõ intre
tis in temptacionē. Tales vi
gilie abluunt nos a ſordibus
quas per ſompnolenciã contrax
imus. et obliuione quadã re
ſoluti a via ſalutis intepui

mus ac torpuimus. Quarta por
cia eſt ieiunium. De quo quis
dubitet. an et ipſum purificet.
Vera certe ſentencia eſt illa.
contrariis curantur contrari
a. Si ergo peccauimus per gulã
et ingluuiem quis reſiſtit nõ per
cõtinenciã reparemur et per ieiu
niũ. Per ſolum hunc vicium fit
per ieiuniũ purificacio. inſu
per et vtis ad expellendos de
mones cõparatur dicente do
mino. Hoc genus in nullo po
teſt exire. niſi in oratiõne et ieiu
nio. Sequitur quinta porcia. quod di
citur opus manuum. In quo
ſi queratur. an ſit aliqua
purificacio. facile poteſt mu
niri per multa. Alia vt pluri
ma preterea. quo breuita
ti ſtudeo. hoc ſolum quãti ſit
precium. quante gracie. quis digne
eſtimet ſuo ſe quemque labore
cõſtringere. ac nullius ali
quid deſiderare. Sic ne me quis
putet. hec magis declama
torie quam ex veritate proferre.
audiat ipſum doctorem mũ in
fide et veritate apoſtolum paulũ
ſcribentem ad teſſalonicenſes.
hec ipſa ipſa docentem ac preci

picientem. Rogamus vos fratres ut
ut habundetis magis et operam
detis ut quieti sitis. et ut vestrum
negocium agatis. et operemini
manibus vestris sicut precepimus vobis.
et ut honeste ambuletis ad e-
os qui foris sunt. et ut nullius
aliquid desideretis. Audiat eun-
dem ipsum facientem quod docebat.
Ipsi enim scitis quemadmo-
dum oporteat vos imitari nos.
quoniam non inquieti fuimus inter vos.
neque gratis manducavimus pa-
nem ab aliquo. sed in labore et fa-
tigacione nocte et die laboran-
tes ne quem vestrum gravaremus. Item
audiat dicentem que faciebat.
Cum essemus apud vos hoc denun-
ciabamus vobis. quoniam si quis non vult
operari non manducet. Et pau-
lo post subiungit. Hiis autem
qui eiusmodi sunt denunciamus
et obsecramus in domino ihesu christo: ut
cum silencio panem suum mandu-
cent. Videns quod sollicite obser-
vandum precepit doctor gencium o-
pus manuum. Cur illud tanto
opere curavit. nisi quia sicut bonus
et diligens pastor hoc omni
saluti plurimum expedire

uidit. Restat ultima carnis
mundicia. In hac fit purifi-
cacio ab illa concupiscencia cor-
poris illecebris in sensibus. auditus.
gustus. odoratus et tactus.
Et certa quinque predicta id est si-
lencium. psalmodia. vigilie
ieiunium. opus manuum exerce-
ri sine ista possunt. prodesse autem
sine ipsa non possunt. Etenim ille lu-
cerne ardentes non immerito
dici possunt. si lumbi precincti
non sunt. id est si desit carnis mun-
dicia. lucerne ardentes esse
debent. Hinc ergo colligen-
dum est quod sit necessaria super
sexte partis purificacio. que
sola omnibus supradictis com-
pollentem obtinet vim salutis.
Et notandum quod ex hiis omnibus
observanciis. quattuor prima
nobis debemus. quinta proximis.
sexta deo. Nam silencium. psal-
modiam. vigilias. ieiunium. de-
bet quisque exercere propter seipsum
hoc est propter suam disciplinam. Opus
manuum propter proximum. ut
habeat unde tribuat neces-
sitatem pacienti. Carnis mun-
diciam propter deum. ut illi placeat

et eius voluntatē faciat. Un
scriptū est. Hec est. n. voluntas
dei sctificacio vr̄a. ut abstinea
tis vos a fornicacione ut sciat
vnusquisque vas suū possidere in
sctificacione et honore. Quod
aūt ille ydrie lapidee dicūtur
significat quod sine aliqua diffi
cultate observari n̄ possūt.
et quod dura et aspera est via
que ducit ad vitā. Vel certe la
pidee dicūtur ppter fortitudinē
ne facile frangantur aut dis
soluātur: et effundatur liquor
interne gracie. qui in eis conti
netur. quod utique cito contigere
posset. si ul' fictiles essent ul' lig
nee. seu cuiuslibet alterius fra
gilis materie. ul' lapidee id
est xpiane: a lapide xpo. ut
scilicet in fide xpi fiant. Ca
pientes singule metretas
binas ul' ternas. Hic primū
sciendū est quod huiusmodi ydri
e aliqū sunt vacue. aliqū sūt
plene. plene aliqū vene
no. aliqū aqua. et interdū eciā vi
no. Vacue quippe et inanes s
cū p inani gl'a. ul' aliq tempora
li emolimento fiunt. plene

veneno sūt si cū invicem ira
nimi rancore gerant. Aqua
plene dicūtur. cū ex timore
dei observantur. Siquidē p
aquā timor intelligitur. Un
et apud salomonē legitur. Timor
dn̄i fons vite: ut declinet a
ruina mortis. Vino aūt ple
ne sūt. cū timor vertitur in amo
rem. quia caritas excludit timo
rē. cū ea que prius observabāt
timore pene. iā exerceantur
delectacione et amore iustici
e. Ut vacue ul' veneno infecte
sint. n̄ vult dn̄s. Ut aūt a
qua impleantur. hoc iubet dn̄s.
ut de aqua in vinū mutentur. hoc
facit dn̄s. Quibus ydrias
aqua implere iubet dn̄s.
Ministris utique quos constitu
it sup familiam suā. ut det
illis in tempore tritici mensurā.
quibus tamē maria primū sug
gerit dicens. Quodcūque dix
erit vob facite. Quo exem
plo innuitur. quod officium predicaci
onis n̄ debet usurpare. nisi
quos maria id est iure gracia pius
instruxerit. Aliqui dicūt quod
Regnauerit et n̄ ex me. pri

napes exterit et ego ignora
ui. Impleuit ergo ministri
ydrias aqua. predicant mira
de dulcedine regni. intentant
horrenda de terrore supplicii.
Fit suis auditoribus de utro
que timor. ne uel illo frauden
tur. uel isto plectantur. et ita
capiunt ydrie metretas bi
nas. Quomodo est autem uel ternas.
Addatur illis duobus tercius
timor. Et capiunt ydrie me
tretas ternas. Et illi quidem
duo predicti timores. de futu
ro valde sunt utiles. Sed est alius
timor de presenti multo pro
babilior. quo timet homo
et semper est pauidus. ne in tua
gratia deseratur. Quisquis igitur
hoc timore repletus fuerit.
perfecto binis. ternas metre
tas addidit. Notandum autem quod
cum ydrie plene facte sunt us
que ad summum. tunc aqua con
uersa est in uinum bonum. quia nimirum
ordo racionis exigit. ut si
timor est nutricius dilectionis.
perfectioni sequatur etiam plenitu
do caritatis. Unde etiam archi
triclinus dicit ad sponsum suum. Om

nis homo primum uinum bonum
ponit. et cum inebriati fuerint
tunc id quod deterius est. Tu au
tem seruasti uinum bonum usque
ad huc. Consuetudinis est se
cularium hominum. ut cum aliquem
honorem adipisci desiderant.
ceteros sibi prius acquirant. Cum
uero adepti fuerint. elati pote
state eos ipsos per timorem sibi post
modum subiciant. quos licet prius prima
ti non terrore sed amore exhibue
rant. Isti ponunt primum bonum
uinum. id est amorem. et cum i
nebriati. id est amore illecti fue
rint. tunc id quod deterius est. id est
timorem. E contrario facit spon
sus noster. Seruat enim semper quod
ultimum bonum uinum. Quod uero
in eius comparacione deterius est.
primum propinat dicens. Fili ac
cedens ad seruitutem dei sta
in timore. Si ex timore te fece
ris ipsius seruum. faciet te ex
caritate amicum suum. et sic a
que timoris. commutabuntur in
uinum dilectionis. Ad hoc enim
purificaris in illis sex ydriis
aquis timoris. ad hoc in
timore accedis ad ipsum tanquam

ſeruus ad dñm. ut ex ſeruo
pueharis in filium. Sermo
de mutacione aque in vinum.

In opibus dñi ſres. et mi
nus capaces aīos exte
rior ꝯſideracio minus paſcit:
q̄ magis exercitatos hīt ſe
ſus. ſolidiorē intus cibū inue
niūt et ſuauiorē: tanꝗ̄ ad ipſe
medullā q̄z frumēti. Sunt eīn
et exteriori ſpē delectabilia. et
interiori virtute multo delec
tabiliora: q̄admodū et ipſe ex
terius q̄uē ſpecioſus erat
forma p̄ filiis hoīm: interi
us aūt tanꝗ̄ candor lucis
etne. etiā ipſis ſup eminēs
vultib9 angelorū. Apparebat
in foris hō ſine culpa: caro
ſine pcc̄o: agnus ſine macu
la. Erāt ſpecioſi pedes annū
ciantis pacē. annūciātis
bona: ſz multo ſpecioſius et
ſpecioſius caput eius. quia ca
put x̄ deus. Aſpectus delec
tabilis. ſic aſpectus hoīs ī q̄
pctīm nō cadit: et bti oculi q̄
viderūt: ſz multo magis bti
mūdo corde q̄m ipſi deū vide
būt. Denicꝫ cū pueniſſet ad

iudeū teſtā. iā licet decorā
valde. ñ reputabat apl's di
cens: et ſi cognouimus aliquā
do xp̄m ſecūdū carnē. ſz nūc
iā ñ nouimus. Minus q̄ā dñs
ipſe pdixerat. caro ñ pdeſt
q̄cꝙ̄: ſpūs ē q̄ viuificat. Sz
eſt ſapiencia q̄ loq̄tur pau
lus īter pfc̄os: nō inter eos q̄b9
legimus ab eode dictū. nichil
enī arbitratus ſū me ſcire ī
ter vos. ñ xp̄m ih̄m: et hūc
crucifixū. Totus ſuauis eſt.
totus ſalubris eſt. totus delec
tabilis: tot9 denicꝫ ſcd̄m ſpon
ſe vocē deſiderabilis. Sic aūt
ieo oſtenſū eſt: ſz et in opibꝫ
eius reperies. Sūt et ſup fici
es ipa tanꝗ̄ exteris cōſidera
ta decora ē valde: ſed ſi q̄s fre
gerit nucē: intus inueniet
q̄ multo iocundius ſit: et mlto
amplius delectabile. Non
ſz apud pres veteris teſtam
ti reperies. Sūt et ī opibus cer
ta et delectabilis ē ſigni
ficacio miſtica: ipa [illegible] ſup
ſtē ꝯſideratur. in veniet aū
q̄ digna nimis ut ſit [illegible]
rab. adulteriū dauid et homi

ſit